

Metoda badawcza skuteczności programu Poruszające Bajki o Emocjach

**Dorota
Chałaczekiewicz**

**Profilaktyka w przedszkolu
– teoria i praktyka**

Zadanie współfinansowane ze środków Funduszu Rozwiązywania Problemów
Hazardowych na zlecenie Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom.

**Celem największego w Polsce
badania skuteczności programu
profilaktycznego dla dzieci
przedszkolnych była naukowa
weryfikacja efektów naszego działania.**

Badanie pt. „**Testowanie skuteczności interwencji profilaktycznych na rozwój kompetencji emocjonalnych dzieci w wieku przedszkolnym na przykładzie programu Poruszające Bajki o Emocjach**” realizowane na zlecenie Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom prowadzone przez Gruntownię Centrum Dobrych Szkoleń

Okres realizacji projektu: kwiecień 2024 – grudzień 2025

Liczba uczestników: 722 dzieci w wieku 5–6 lat

Lokalizacja: przedszkola w Warszawie, Ożarowie Mazowieckim i Piasecznie

Charakterystyka projektu – po co to zrobiliśmy?

Nasz projekt miał na celu zbadanie faktycznego wpływu programu na:

- ▶ rozpoznawanie emocji
- ▶ regulację emocji
- ▶ rozumienie sytuacji społecznych

Wyniki pomogą:

- ▶ podnieść jakość działań profilaktycznych
- ▶ wesprzeć wychowawców w rozwijaniu emocji u dzieci
- ▶ usprawnić finansowanie i planowanie programów publicznych

Kogo badaliśmy?

- ▶ **722 dzieci** w wieku 5 i 6 lat
- ▶ **16 placówek** przedszkolnych i oddziałów zerówkowych w Warszawie, Ożarowie Mazowieckim i Piasecznie
- ▶ Miasta **powyżej** i **poniżej 100 tys.** mieszkańców
- ▶ **Kryterium** udziału w badaniu: zgoda rodziców
- ▶ W każdej placówce **koordynator-nauczyciel** odpowiedzialny za przebieg projektu
- ▶ **Czas trwania** części badawczej projektu: wrzesień 2024 – wrzesień 2025

Jak badaliśmy?

- ▶ **Model badania** quasi-eksperymentalny: badanie w istniejących grupach, losowo przydzielonych do grupy badawczej
- ▶ **Porównanie** dwóch warunków badawczych:
 - ▶ **Eksperymentalna:** program Poruszające Bajki o Emocjach
 - ▶ **Kontrolna** (aktywna): zajęcia o tematyce ekologicznej
- ▶ **Czynniki stałe:** częstotliwość zajęć (bardzo często, często, rzadko), rodzaj interwencji (emo vs eko)
- ▶ **Czynniki losowe:** grupa przedszkolna, trenerki

Porównanie grup badawczych

Kategoria	Grupa eksperymentalna	Grupa kontrolna
Liczebność dzieci (N)	361	361
Liczba bajek	10	10
Tematyka bajek	Emocje: złość, frustracja, rozczarowanie, strach, smutek, wstyd, duma, zazdrość, radość	Edukacja ekologiczna: dbanie o wodę, jedzenie, odpady, sortowanie śmieci, zero waste
Metody pracy	Drama stosowana, bajkoterapia, pacynki, instrumenty intuicyjne	Drama stosowana, bajkoterapia, pacynki, instrumenty intuicyjne
Spotkania dla dorosłych	Warsztaty 2-godzinne	Warsztaty 2-godzinne
Materiały edukacyjne	Kolorowanki, tablica nastroju, e-booki dla rodziców i nauczycieli o emocjach	Kolorowanki, e-booki dla rodziców i nauczycieli o ekologii

Jak badaliśmy skuteczność programu Poruszające Bajki o Emocjach?

Trzy pomiary badawcze:

- ▶ **T1** – przed rozpoczęciem warsztatów
- ▶ **T2** – w dzień zakończenia ostatniego warsztatu
- ▶ **T3** – 8-12 tygodni po zakończeniu ostatniego warsztatu

Narzędzia badawcze:

IDS-2

– test kompetencji emocjonalno-społecznych (3 podtesty, rzetelność $\approx 0,7$) -> Badania indywidualne prowadzone przez psychologów (ok. 15 min/dziecko) w odosobnionym pomieszczeniu na terenie przedszkola

Ankieta ekologiczna

– krótka ankieta mierząca poziom wiedzy o ekologii (5 pytań)

Kwestionariusz SDQ

(Strengths and Difficulties Questionnaire, Goodman, 1997) – ocena zachowań dzieci przez nauczycieli wypełniona raz w trakcie trwania projektu

Kwestionariusz KPiKS

– kwestionariusz wypełniany przez rodziców mający na celu określenie kapitału społecznego grupy badawczej

Procedura badawcza i aspekty etyczne

- ▶ **Bezpieczeństwo i transparentność:** pełne zgody rodziców, standardy badań psychologicznych, poufność danych
- ▶ Włączenie do badania również dzieci ze **skrajnymi wynikami** kapitału społecznego rodziców – zgodnie z zaleceniem Rady Etyki przy KCPU
- ▶ **Kody identyfikacyjne** zapewniające anonimowość i możliwość powiązania wyników rodziców i dzieci
- ▶ **Monitorowanie** przebiegu warsztatów w każdej placówce: ewaluacja jakości i współpracy z przedszkolami
- ▶ **Ankieta ekologiczna** po IDS-2: pomiar wiedzy dzieci o ekologii, ocena skuteczności oddziaływań w grupie kontrolnej
- ▶ **Kwestionariusz SDQ** wypełniany przez nauczycieli: obserwacja zachowania dzieci

Dane zebrane w trzech źródłach (dziecko, nauczyciel, rodzic) zapewniają **pełny obraz efektów programu**.

Niespodzianki

- ▶ Odejście dzieci z przedszkola w czasie trwania badania
- ▶ Wycofanie zgód w trakcie trwania badania
- ▶ Trudności z wypełnianiem SDQ – dodatkowy czas nauczyciela
- ▶ Trudności w koordynacji (dużo zajęć, choroby trenerów, odwoływanie zajęć z przyczyn losowych), a więc konieczna zmiana terminów badania, co wpływało na niemożność przebadania wszystkich dzieci
- ▶ Zaangażowanie kadry placówek – oddawanie swoich gabinetów w celu prowadzenia badania
- ▶ Podwyższenie liczby dzieci o 100 dodatkowych osób niż początkowo zakładano

Pracownicy projektu

Opieka metodologiczna

dr hab., prof. Uniwersytetu SWPS
Michał Parzuchowski
dr hab., prof. Uniwersytetu SWPS
Sylwia Bedyńska

Koordinacja merytoryczna

Maria Maruszczyk
Dorota Chałaczkiwicz

Koordinacja projektu

Paulina Kwiatkowska

Zespół trenerski

Dorota Chałaczkiwicz
Ania Szczepańska
Emilia Wiśniewska
Katarzyna Knapczyńska
Nika Rysińska
Justyna Przybyszewska

Monika Godzina
Natalia Szczepaniak
Pola Czunikin-Krasowicka

Zespół badawczy

Magdalena Stanisławiuk
Agnieszka Duszyńska
Anna Mikucka
Aleksandra Stolarska
Joanna Puławska
Marta Filipiak
Marta Sieńko
Anna Kołnierzak – Ciężak
Weronika Paszewska

Zespół koordynatorek przedszkolnych

Anna Ponenta Belniak
Kinga Kuczyńska
Monika Jasik
Ewa Lichocka

Magdalena Grządka
Joanna Teryks
Monika Rusaczek
Renata Dolega
Dorota Włodarczyk
Agnieszka Kamińska
Monika Wiśniewska
Edyta Czerwińska
Anna Kosińska
Monika Dudzińska

Tworzenie grup kontrolnych

Anna Konik
Anna Karwala
Wioletta Szuba

Koordinacja finansowa

Tadeusz Kluska

Podziękowania dla przedszkoli uczestniczących w projekcie:

Przedszkole nr 351 im. Wandy Chotomskiej w Warszawie
Przedszkole Akademia Sztuk Dziecięcych nr 113 w Warszawie
Przedszkole nr 317 Smykolandia w Warszawie
Przedszkole nr 211 im. Kubusia Puchatka w Warszawie
Przedszkole nr 2 Kolorowy Zalesinek w Piasecznie
Przedszkole nr 135 w Warszawie
Przedszkole nr 437 w Warszawie
Przedszkole nr 124 w Warszawie
Przedszkole Marzeń nr 44 w Warszawie
Przedszkole nr 47 „Mali Artyści” w Warszawie
Przedszkole nr 26 w Warszawie
Przedszkole nr 159 w Warszawie
Przedszkole nr 284 w Warszawie
Przedszkole nr 132 w Warszawie
Przedszkole nr 3 w Ożarowie Mazowieckim
Przedszkole nr 2 im. Przyjaciół Kubusia Puchatka w Piasecznie

Kontakt w sprawie badania

**Gruntownia Centrum
Dobrych Szkoleń**

www.gruntownia.pl
gruntownia.kontakt@gmail.com

Dziękuję za uwagę

**Dorota
Chałaczekiewicz**

Zadanie współfinansowane ze środków Funduszu Rozwiązywania Problemów
Hazardowych na zlecenie Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom.

**Profilaktyka w przedszkolu
– teoria i praktyka**

